

Bíró Lajos
A Lélek természete és az Abszolútum
Az új Aranykor belső forrásai

A Lélek természetéről: a tudat, az Én és az Isten (Abszolútum)
Az extázis szükségessége

„Felele nékik Jézus: Nincs-é megírva a ti törvényetekben: Én mondám: Istenek vagytok?”

(János evangéliuma 10, 34)

„Ti Isten temploma vagytok és az Isten Lelke bennetek lakik!”

(Pál lev. 1Kor 3,16)

A jelenkorban, amely a Lélek és Isten létének tagadásán alapul, a Lélek természete nem tisztázott, és így nem is világos az emberek előtt. A transzcendens, isteni lélek tagadása (részben a sátáni szcientifizmus, azaz tudományvallás és a hazug álfilozófusok segítségével) mindig összefügg az emberi méltóság megsemmisítésével, az embernek az emberségétől való megfosztásával. Az állatok lelkének tagadásával az ölés nemlétező „jogát” akarják „igazolni”. Ha nincs Lélek (és Isten), akkor nincs ember sem: a XX. század és a jelenkor materialista-nihilista elnyomó rendszerei ezt borzalmas módon bizonyították. Ma sincs ember hivatalosan, csak kihasználható, eladható „munkaerő”, „erőforrás”, „alkalmazott” stb. van. (Korábban, a farizeus egyházi hatalom bár szavakban hivatkozott a lélekre, mégis lelketlen és istentelen volt a tetteiben: lásd az eretneküldözést, könyvégetést, inkvizíciót, stb.)

Az egyéni Lélek lényegi azonossága a Világlélekkel, azaz Istennel, a hindu bölcsesség talán leghíresebb tana. Átman és Brahman azonosságát a Cshándógja Upanisad így fejezi ki: „Ez az én *átmanom* a szíven belül, ez a Brahman”.¹ Az *átman* „természete a tiszta tudat, amely valamennyi tapasztalásnak alapja”.² Nyilvánvaló, hogy az isteni Lélek a tudatunk is, ami nélkül nem lennénk. Az Én és a Lélek is egy – írja Csia Lajos – és a Lélek, „a személy maga”. A lelki a személyessé vált szellemi, és „minden lélek egy-egy alkotó és felvevő központ... Minden én Istennek egy külön képe, s hasonmása, melynek őt kellene tükröznie, mint minden harmatcseppnek a Napot.”³ A lélek, tehát tiszta tudat, és a tudat csodájával a materialisták éppúgy nem tudtak mit kezdeni, mint a nihilista álbuddhizmus képviselői. A tudat *tud*, *titok* és *tűz* szavainkkal függ össze (többek között). Ezért is értek egyet Nyíri Tamás fejtegetésével, mely szerint „a tudat (transzcendentális) elemzése nem fogadhatja el a semmit, a negativitás homályát, mint a lét legvégső szintjét, mivel *a tudat önmagában bírja a fényt*” [kiemelés tőlem – B. L.] „saját valójában találkozik a lét, a pozitívum abszolút világosságával”.⁴ A tudó Én, a transzcendentális tudat „felfog, őt magát azonban nem fogjuk fel”.⁵

Ami Isten tulajdonsága, az tehát természetesen a Lélek tulajdonsága is. Hiszen Isten: Lélek (Ján 4,24) és „Isten szeretet” – írja levelében János apostol, Jézus legkedvesebb tanítványa. A halálközeli élményt átélt emberek sokasága tanúsította már János e kijelentésének igazát. Tehát a Lélek is *szeretet és szerelem!* Isten fényként, fénylényként jelent/jelenik meg évezredek óta a misztikusok látomásaiban éppúgy, mint a halál közelébe kerültek vízióiban.

Éppen ezért van szükségünk az említett tapasztalatokon, élményeken alapuló új, hiteles Istenképre, hogy kitörölhessük végre a róla szóló tévtanításokat.

A Lélek másik lényeges tulajdonsága a *megismerőképessége*. Ahogy Pál apostol szépen kifejezte: „A Lélek mindeneket vizsgál, még Isten mélységeit is”.(1Kor 2,10) A Lélek, tehát a misztikus intuíció forrása. A Gnózis azért hangsúlyozta a spirituális, isteni Tudás megismerésének mindenek feletti szükségességét, mert éppen ez a Lélek önmagára ébredésének kulcsa. A tudás emlékezés, és a Lélek visszaemlékezése isteni eredetére megváltásának lényege. (A gnózis az anamnézissel, az amnézia megszűnésével függ össze. Az isteni világban nincs felejtés, így az ott lévők állandó anamnézisben vannak.)

A harmadik isteni jellemzője a Léleknek, a *szabadság*. Ezzel függ össze, hogy az Istent, vagy a Világlelket gyakran nevezik Abszolútumnak, ami a latin *absolutus* (azaz: 'teljes, tökéletes') és az *absolvo* (vagyis: 'felold, megszabadít') származéka. A Lélek, éppúgy, mint Isten: teljes és mindig szabadságra vágyik földi testhez kötöten is, mindig felszabadulni és felszabadítani szeretne. És a teljességet kívánja, vagyis a szerelmet, szeretetet, ha felébred a testben.

Ostoba divat ma az Abszolútumot behelyettesíteni az ellentétével, vagyis a nemléttel, a semmivel. Némelyek egy pozitívumról írnak, majd becsempészik annak tagadását, magát a negatívumot, a nemlétet. Sajnos, a jelenlegi sötét korban az emberek többsége számára az Abszolútum semmivé, ellenben az, ami semmis, abszolúttá vált... Ennél nagyobb fokú kifordultságot aligha lehet elérni.

Ne felejtjük el, hogy a szeretet mindig kitágít, a félelem pedig összehúz. A szabadság és szeretet minden pillanatban jelen kell, hogy legyen, hisz ez a kettő ugyanazt: a kibontakozott szabad lelket jeleníti meg, aki szeretetében meg kívánja ismerni a világot, hogy azt étellel töltsse ki. A mai világban éppen az ellenkezője zajlik.

A boristent, Bakkhosz-Dionüszoszt magyar eredetű nevén *Szabadiosznak*, latinul Liber Páternek, azaz Szabad Atyának is nevezték, ma pedig az extázis istenének (lásd pl. Arthur Evans könyvét: *The God of Ecstasy: Sex-Roles and the Madness of Dionysos*). És szabadítónak ('Lysios'), megváltónak ('Sótér') tartották. Azonosították az orfikus Phanésszel, a fény- és szerelemistennel, a legősibb létezővel. A Boristen misztériuma tehát a legfelsőbb, igazi Isten misztériuma volt, az Abszolútumé, melyben transzot, extázist előidéző eszközökkel (borral, pszichedelikus szerekkel, tánccal, zenével és szexuális aktussal) oldották fel a belső gátlásokat és társadalmi korlátokat. Az egyén felszabadult, és megtapasztalta az eredeti, természetes, paradicsomi állapotot és mennyei életet már itt a Földön is. A magyar ősvallás éppúgy, mint minden hiteles és őseredeti vallás, az extázison alapult, vagyis az ember és az Isten *közvetlen* kapcsolatán. Ez az extázis jelenik meg a szerelemben és nemi egyesülésben, a pszichedelikus utazások némelyikében és a halálközeli élményekben is. Az intézményesült vallások inkább elzárják az embert attól, ami isteni, ahelyett, hogy elérhetővé tennék Isten tapasztalati megismerését, amit valaha a beavatási misztériumok lehetővé tettek. Hogy miért szükséges az extázis? Mert, ahogy egy idős színészmondta, mintegy életbölcseisége összefoglalásaként: az ember természetes állapota az önkívület, mert akkor van magánál, amikor magánkívül van.

Emlékezet, tudat és Isten

„A lélek Istenné fog válni, vagyis jobban mondva vissza fog emlékezni arra, hogy minden időktől fogva Isten volt – volt, van és lesz mindörökké...”

Mereskovszkij: Julianus Apostata

Platón a *Menón* című művében írta e híressé vált sorait: „Mert a kutatás és a tanulás teljes egészében nem más, mint visszaemlékezés.” A lélek halhatatlan, „és minden dolgot látott, ami itt és ami a Hadészban van, semmi sincs, amit meg ne tanult volna; így hát nem csoda, hogy az erényre és más dolgokra is vissza tud emlékezni, melyekről tudomása volt. Minthogy pedig az egész természet rokon vele és a lélek eleve megtanult mindent, nincs semmi akadály a rátaláljon az összes többire is, ha bátor az illető, s nem fárad bele a kutatásba.”¹ A halhatatlan lélek emlékezik tehát, és az emlékezését nevezzük tudásnak.

Platón bölcsessége az orfikus hagyományokon alapszik, az orfizmus pedig (a thrák-székita Orpheuszra visszavezetett tanítás) rendkívüli jelentőségűnek tartotta az emlékezést. Az orfikusok túlvilághitében a beavatottaknak az Emlékezés (görögül: Mnemoszüné) forrását kell keresniük, hogy abból igyanak, mert a feledés folyójából, a Léthéből ivók újra belezuhanak a földi születésbe. Az emlékezés forrásának, Mnemoszünének köszönhetően „bizonyul a halott a túlvilágon Ég és Föld fiának, mint az istenek”. – írja Kerényi Károly.² A Léthé a magyar tündérmesék halálvizével, az Emlékezés forrása az örök élet italával azonosítható.

Az emlékezés, ami végül is a tudás (Gnózis) alapja, kulcsfontosságú. Tudás nélkül az ember éppúgy hiányos életet él, mint nász (szerelem) nélkül. A görögök ezért nevezték a házasságot és a misztériumokba való beavatást egyaránt beteljesülésnek (*telé, telos, teleios*): mert mindkettő az emberi élet beteljesülése.

„Szellemünk egysége, avagy az Én ... emlékezetként nyilvánul meg” – írja Othmar Spann, majd így folytatja: „az emlékezet az Én időfeletti Egészéből ered”.³

Valójában nem identitásunk szerves része-e a memória? – teszi fel a kérdést R. D. Precht, ugyanis „memória nélkül nem lenne sem önéletrajzi emlékezetünk, sem életünk – tudatos életünk bizonyosan nem”.⁴

Weininger a „Nem és jellem”-ben egész fejezetet szánt a memória, logika és etika összefüggéseinek megvilágítására. „Az életben ... minden tévedés forrása az emlékezet hiánya. Ezek szerint a logika és az etika – amelyeknek közös jellemzője az igazságra való igény – összefüggésben vannak az emlékezettel. Továbbá a memóriának morális jellege van már azért is, mert csak ez teszi lehetővé a *megbánást*.”⁵ Weininger arra is felhívja a figyelmet, hogy „a zseni legbiztosabb, legáltalánosabb és legkönnyebben felismerhető megkülönböztető jegye a minden átélte dologra való univerzális emlékezés”.⁶ És, ha ehhez hozzáteszük, hogy „a zseniális ember az, akinek Énje öntudatra jutott”⁷, akkor könnyen belátható az összefüggés a kiváló emlékezet, az öntudatra jutott isteni Én (lélek) és a zsenialitás között. (Nyelvünk szerint *ügyes* és *okos* az az ember, aki az égi, szent Egy-gyel, a végső *Ok*-kal – ami eredetileg „értelem” jelentésű – van közeli kapcsolatban.)

Minden magasabb emberi képességet az egyénben uralomra jutó isteni lélek vagy felsőbbrendű (igazi) Én tesz lehetővé: az igazság megismerésétől kezdve a látnokságon át a művészi, alkotó tehetségig. És ezek a néha „természetfeletti”-nek tűnő, szinte emberfeletti adottságok elválaszthatatlanok a morális értékektől. Nincs, nem lehetséges gonosz felsőbbrendű ember: „a tudat, és csak a tudat, már önmagában és önmagáért morális; minden tudattalanság immorális ... Az »erkölcstelen zseni«, a »gonosz nagy ember« tehát mesebeli lény”.⁸

A szeretet és a hűség az állandósággal, folytonossággal (és így az időtlenséggel) mélyen összefüggnek, és éppúgy nem létezhetnének emlékezet nélkül, mint a tudás (ismeret) és az Én. Szeretet nélkül az egyén nem törhet ki az elsötétítő és dermedt önzés burkából, az alacsonyabb, kisebbrendű én fogságából.

A szeretet eredendően metafizikai természetű, és a felsőbbrendű Éntől (a Lélektől) elválaszthatatlan.

India egyik legnagyobb gondolkodója, Srí Ramana Maharsi tanította: „A tudatosság az Önvaló. A tudatosság tiszta tudás. A tudatosság mindig Ön-tudatosság. Egyedül az Önvaló –

mely tudatosság – valós, semmi egyéb. A tiszta tudatosság, mely maga a szív, mindent magában foglal, s azon kívül semmi sem létezik”.⁹ Molnár Tamás említi, hogy „a tudat Hegel szemében Isten, ami lehetővé teszi, hogy a tudatot kinyilatkoztatásként tekintsük”.¹⁰ Bizonyos, hogy tudatunk, emlékezetünk, tudásunk és érzékeink magasabb dimenzióból erednek, magasabb rendű világból, éppen úgy, mint az a titokzatos (élet)erő, mely éltet minket. Az Isten, a felsőbb Énünk, (az „Önvaló”, vagy lélek) természetete a szeretet, és az ember csak akkor szabadul meg, „ha eléri a szeretet magasságait”. Az Önvaló (vagyis Isten) „tapasztalása kizárólag szeretet”, és ez maga az üdvösség.¹¹

A pszichoanalízis felfedezései: Ősvalami és thalasszális regresszió

Visszatérve a Lélek szerelmi (szeretet-) természetéhez, érdemes kitérni Freudnak és követőinek a kutatásaira. Freud a lelket nevezte el „ösztön-én”-nek (németül „Es”, magyarul: „Az”, amit Kosztolányi nyelvi leleménye után fordítottak „Ősvalami”-nek), aminek legfőbb tartalma a libidó. (A latin szó 'nemi vágy' jelentésű.) Eléggé félreérthetően Freud a tudattalannal is azonosította az „Ősvalami”-t. A szexualitás, a libidó valóban az élet magja és találó az a megállapítás is, hogy a tudattalan nem más, mint Freud istenfogalma, hiszen az „Ősvalami” ismeretlen, és ésszel felfoghatatlan!¹

A Freud korában elhatalmasodott ateizmus és materializmus miatt kaphatott a Lélek és Isten efféle fedőneveket. Ám az addig ateista Freud a halál titkával szembesülve misztikussá vált. Azt írta akkor – mármint halála előtt – hogy a misztika „az ősválami homályos önészlelése.”² (Ezt így „fordítanám” le: *az Isten a Lélek önészlelése*, sejtelve önmagáról, önmaga eredetéről.)

Otto Rank *A születés traumája* című könyvében a magzati létállapotot hozta összefüggésbe a „tudattalannal”. A magzati állapot a magzat és az anya egysége, szimbiózisa, ami később, a születés után mint az összeolvadásra való vágy (szerelmi vágy) és közösség utáni vágy jelenik meg. A születés traumájával elkezdődik a szeparáció, az elkülönülés fájdalmas korszaka, a földi élet, amikor a külvilág válik az anya helyettesítőjévé. Az „Ősválami”, vagyis a Lélek mindig arra törekszik, hogy az őseredeti egységet helyreállítsa. Ezt a pszichoanalitikusok regresszióként fogták fel. Ferenczi Sándor „thalasszális regresszióról” írt (a görög *thalassa* tengert jelent). Szerinte a nemi egyesülés és az alvás hasonlóak, hiszen mindkettő a kezdeti boldog állapot helyreállítását célozza, és mind a szerelem, mind az alvás gyógyító hatású is lehet.³ (A népi mágikus orvoslásban a születés/teremtés megisméltése – tehát a visszatérés a kezdetekhez – ősi gyógyító szertartás. A gyógyulás újakezddés révén következik be.⁴ A regeneráció alapja az *emlékezés* a generációra! Az új Aranykort akkor segítjük megszületni, ha visszaemlékszünk a korábbira! A boldogság ugyanis: emlék.⁵) Az embernek vissza kell emlékeznie saját isteni voltára és egykori boldogságára. Ezt segítené elő döntően az extázis megélése: legyen az nemi vagy pszichedelikus extázis. Hamvas Béla zseniális gondolata szerint az éberség formái: a mámor, az álom és a humor. Az újszülöttek és a kisgyermekek még sokat alszanak és sokat is álmodnak. Az ún. REM-fázis aránya a születés után fokozatosan csökken az alvásidőn belül, és 5-6 éves kor körül beáll a felnőttkori szintre. A hatéves kor vízváltó az emberi életben: az „ego”, a maszk megszilárdulása erre az életkorra tehető, amikor a szexualitás is illegalitásba vonul, és csak a pubertásban tör elő újra. A lélekelfojtás kb. 5-6 éves korra kezd jellemzővé válni és egészen a kamaszkorig tart, és ha az utóbbi idején nem sikerül az egyénnek kitörnie az ego börtönéből, akkor életre szólóan egy idomított, agyonfegyelmelt, boldogtalan és beteg emberré válhat. A maszk a freudi „felettes én”-nel azonosítható, ami hatalmát „brutális erővel” gyakorolja a Lélek fölött, fegyvere pedig a félelem.⁶ A maszk a megalkuvás diadalát jelenti, a képmutatás megszilárdulását. A külső elvárásokból (szabályok, törvények, sugallatok stb.) kialakuló ál személység mindig elsősorban a nemiséget és az örömet korlátozza, és ezzel együtt a spirituális megismerést is

akadályozza. A maszk a lelki ébredés legfőbb gátja, mert egy börtön, ami elzár szabad isteni Énünktől, aki valójában vagyunk.⁷

Stanislaw Grof pszichológus az anyával való ősi egység alapláncjáról írja (LSD-kísérletek során tárultak fel e korai élmények): „a zavartalan magzati lét epizódja alatt általában hatalmas területet élünk meg, amelynek nincsenek határai, vagy korlátai. Azonosulhatunk galaxisokkal, a csillagközi térrel, vagy az egész kozmosszal is. ...Láthatunk gyümölcsöskerteket tele gyümölcscsel, érett kukoricamezőket, az Andok teraszosan megművelt hegyoldalait, vagy a romlatlan polinéz szigeteket. Az ilyen összefüggésben a kollektív tudattalanból felmerülő mitológiai képek különböző égi birodalmakat és paradicsomokat írnak le”.⁸ A halál a második, de fordított születés. Mint Otto Rank írja, „...a halál azt jelenti, hogy az ember visszatér oda, ahonnan érkezett. A Paradicsom és az Aranykor legendáiban ennek az őshelyzetnek gyönyörteljes képeit láthatjuk magunk előtt...”⁹ Csakhogy szerencsés esetben a halál után nem egy anyaméhbe (tehát nem újabb reinkarnációba), hanem a túlvilági Őstojásba, mint fényteli kozmikus „anyaméhbe” juthatunk el. Az Őstojás a Mennyei Világ ősrégi jelképe lehet. Az egyiptomi halottaskönyvben (*Kilépés a fénybe*) a halott ezeket mondja:

*„Íme, fénykoszorúval övezett Világtojásként
A titokteljes mindenség egére fölemelkedem”*

valamint:

*„Én vagyok az Öröklét Ura, a királyi korona mestere.
A Hórus-szemben, a Világtojásban lakozom.”¹⁰*

A táltosok rejtezése is úgy jelenik meg, mint visszatérés az anyaméhbe, elmerülés egy előlünk elrejtett világban. (A tündérmulatságok elragadtatott résztvevői néha fák tetején ébrednek, lóbőrbe varrva.¹¹) A deszana (tukano) indiánok mennyországa Aphikondia, ahová az igazi Nap is távozott, „anyaméh” is a mitológiájukban.

Rank szerint „a halálba való visszatérés valójában a születési traumára adott vágyteljesítő reakció”.¹² Tehát a Lélek a mennyei otthona után vágyakozik mindvégig, mert e fonák kozmosz idegen a számára.

A nemi (szerelmi) egyesülés is hasonló a halál utáni és a születés előtti létállapothoz. Míg a pszichoanalízis regressziónak tartja a szerelmet, éppígy a túlvilág felé tartó előrehaladásnak (progressziónak) is lehetne nevezni. „Regressio ad unitatem típusúnak neveztük el azokat a mitikus-rituális eseménysorozatokat, amelyeknek végcélja, vagy eredménye valamilyen ontológiai tagoltság megszüntetése és két vagy több elkülönült elem újbóli eggyé forrasztása: a legtipikusabban ilyen a halál, illetve a beavatás mellett éppen a nemi aktus. Ennek megfelelően e három a mitikus világképben szinte egymással ekvivalens tartalmat hordozott. A cél minden esetben a teljességi állapot felidézése, az idő és a történelem annihilálása” [megsemmisítése] „feloldása, az ellentétes princípiumok nosztalgikus eggyé forrasztása volt”.¹³

Az alvók és a felébredők

*„mert a meztelenül összefonódók
sérthetetlenül lépnek az időn át,
s bizton visszatérnek a kezdetekhez”*

Octavio Paz: Napköve (részlet)

A REM-fázisban az alvás mély, és a „férfiaknál a péniszben, nőknél a klitorisban erekció, azaz vértolulás lép fel, függetlenül az álmotartalom szexuális jellegétől”.¹ A nemi izgalom még idősek, betegek, merevedésre képtelen férfiak esetében is megjelenhet. Robert Moss álmokkutató szerint a legősibb samanikus emléken (a lascauxi falfestményen) karjait szárnyként kitérő, álló hímtagú férfi látható.² A testen kívüli utazások hajtóereje tehát a libidó, a nemi öserő, vagy isteni teremtőerő. Swedenborg magánnaplója „feltárja álmai és látomásai erősen erotikus jellegét”³, ahogy Robert Monroe testen kívüli utazásait is intenzív erotikus élmények kísérték.⁴ Az alvás és az erősz összefüggéséről már volt szó Ferenczi Sándor felismerései kapcsán. Az álmodás még mélyebben erotikus és bizonyítottan a lelki-testi regenerálódás kulcsa.

A keleti tantrában *kígyóerő*nek nevezték a titokzatos isteni öserőt, ami a libidóval azonos. A tantrikus tanítás szerint a kígyóerő, ami a muladhara csakrában (a gyökércsakrában) lakozik, spirális természetű⁵ – ez mutatkozik meg például a galaxisok alakjában is. Az emberi testben ugyanez az energia jelenik meg. A kundalini-jóga célja a Siva - Sakti kettősség „visszaoldása az egységbe”. A kundalini az örök brahman egyik aspektusa: ő maga a tiszta öntudat és gyönyör. „A kundalini-sakti a cit vagy öntudat annak teremtő aspektusában, mint energia.”⁶ Nagyon lényeges, hogy amíg ez az erő a muladharában alszik, az ember „ébredési állapotban” van. (Ami éppen ellentétes a spirituálisan, lelki szempontból felébredett állapottal!) A külső anyagi világban való működés, a benne való megköötözöttség stb. a kundalini eme alvó állapotának az eredménye. Ellenben *a beavatott kundali-saktija ébren van*. Ezért igyekeznek felébreszteni, hogy rajta keresztül jussanak el a Lét – Öntudat – Üdv állapotába, és elérjék a szabadulást. A kundali-yoga az egyéni tudatosság egyesítése az egyetemes Öntudattal (Istennel).⁷

A kígyóerő felébredése eloszlatja a látszatvilágot, vagyis az a beavatott számára szétfoszlik. Az, amit Indiában *szamádh*-nak neveznek, egy révületszerű tudatállapot, úgynevezett *transz* (ezért sorolta Hamvas az éberség formái közé az álmodást és mámort). A hétköznapi „ébredés” spirituális szempontból inkább ájultság, ami hit e világ valóságosságában, azonosulás a testtel. Tibeti titkos tanítások szerint a Nirvána ösvényére lépni (többek közt) „az alvó kisgyermek nyugalmanak fenntartása által”⁸ lehetséges. Bizonyos, hogy a Szent(ség) elérését az elcsendesülés és elszenderülés segíti elő (talán erre mutat a mitikus magyar őstörténet *Álmos* nevének hasonlósága a latin *almus* = 'szent' szóhoz).

Julius Evola említi, hogy a kundalini felébredése szexuális egyesülés során is bekövetkezhet és gyakori, hogy ölelés után a szerelmesek „a fizikai kimerülés állapotával párhuzamos tisztánlátó transzba esnek”.⁹

A Lélek természetéről 1.: a nyugalom

Richard Byrd admirális hónapokat töltött el egyedül az Antarktiszon, a déli pólus közelében lévő szálláshelyén. *Egyedül* című visszaemlékezésében van egy nagyon fontos, Istenről szóló felismerés. „A világegyetem nem halt meg. Ennélfogva van benne egy értelem, és az mindent betölt. Ennek az értelemnek egyetlen célja az egyetemes harmónia megvalósítása. Ha a békéért (harmóniáért) való küzdelemben helyes irányban tartunk, akkor ez és ennek megvalósítása természetesen az értelemmel való összhang eredménye. Ezt az összhangot kell létrehozni.”¹ Ezután írja azt is, hogy ezt az értelmet sokan Istennek nevezik. Utóbbi megnevezés mélyebb, pontosabb, mert az *értelem* szó megtévesztő is lehet, egy alacsonyabb rendű, „racionális”-nak nevezett gondolkodásra is utalhat. Istennel kapcsolatban csak a magasabb Értelemről lehet szó, egy mindent tudó Intelligenciáról, Világlélekről. Sajnos, e világban nem tud érvényesülni ez a mindig harmóniára törekvő isteni Értelem. Bár itt is

megjelenik az élőlények lelkében függetlenül attól, hogy e lélek meg tud-e nyilvánulni, vagy sem ezekben az élőlkben. A természetben éppoly gyakori a viszály, a harc, a békétlenség, mint az emberek (és népek) között.

Harmóniát, békét csakis az egyesítő szeretet és szerelem, vagyis a vonzás képes teremteni. A béke az egyesülésben jön létre. A harmónia a kiegyensúlyozottság a kettő eggyé válásában. A béke túl van a harcon, a szenvedésen, az elkülönültségen. Az isteni létdimenziót a béke, a harmónia, a nyugalom is jellemzi, hiszen az szeretettől áthatott lét.

A nyugalom japán kultuszával kapcsolatban írja K. Dürckheim, hogy „a nyugalmat – mint az önvaló állandó tulajdonságát – saját magáért keresik. A japánok... a természetfelettit keresik, amelyet a nyugalom idéz elő”.² A megvilágosodás felé tartó ember egyik lényeges tulajdonsága tehát a lelki béke, a belső nyugalom lesz. Ehhez pedig a megértés és szeretet által lehet eljutni, és persze a relaxáció gyakorlásával. Csermely Péter írta, hogy az élet a folyamatos relaxációért folytatott küzdelem.³ A gyerekek kb. hatéves korukig ép pszichés állapotban élnek, írja a Carlson-Bailey szerzőpáros a nyugodt élet titkáról szóló könyvükben. De aztán „társadalmasítanak bennünket a nyugati kultúra rohanó világába, és sokan komollyá, idegessé, elkeseredetté és képzelőerő nélkülivé válnak. Kezdve ott, amikor 5-6 éves korunkat elérjük és folyamatosan haladunk a felnőtt kor felé, lelki egészségünk hanyatlik.”⁴ E hanyatlás együtt jár, összefügg az ún. „analitikus gondolkodás” használatával, ami megfelel a „bal agyféltekés” gondolkodásnak. Ezzel szemben az alkotó-összegző gondolkodásmód a kívánatos, ami nevezhető ráérző, megvilágosító (intuitív) intelligenciának is.⁵ Ez ráadásul erőfeszítés nélküli, éppen a passzivitás, azaz a relaxáció segíti elő. Nyilvánvaló, hogy ez az utóbbi gondolkodás az, ami a lélekből fakadó, ezért szükséges hozzá a nyugalom, ezért kreatív (teremtő), ezért összegző (szintetizáló), ellentétben az analitikus, erőltetett, a szokásokon alapuló, kondicionált gondolkodásmóddal.

A Lélek természetéről 2.: az érzés

Gróf Rivarol francia filozófus fontos felismeréseket fogalmazott meg az érzéssel kapcsolatban. Mint írja, „az érzés... első a sorban és a legnagyobb minden adomány közül, melyeket Isten nyújtott a teremtményeinek: nélküle az állat csak gép volna, az élet csak mozgás”.¹ Rivarol az *érezni* ige egyetemlegességéről írt: „így... egymaga betölti a *látni*, *tapintani*, *hallani*, *szagolni*, *ízlelni* igék funkcióit”.²

„Csak egy kitüntetett ige van még, a *látni*, melyet gyakran használunk az *érezni* ige helyett és megfordítva... Ennek az az oka, hogy a szem az értelem jelvénye volt, az értelem pedig mintha látná az igazságát annak, amit érez.”³ Lényeges, hogy „lélek nélkül a testnek nem volnának érzései”, a lélek pedig „... ugyanaz bennünk, mint valamennyi állatban: a test éltetője. Oly szorosan együtt jár az élet és az érzés fogalmával, hogy e két szó gyakran szinonim vele”.⁴ Valóban: a lélek az élet és az érzés forrása; a lélek az élet és a lélek az érző!

A három nagy képesség (ítélőképesség, emlékezőtehetség és képzelőerő) Rivarol szerint *mind maga a lélek*.⁵ A szívben vagy „a szív táján” uralkodnak az érzés és az érzelmek. Összegezőképpen azt is kimondta Rivarol, hogy amikor, mint egésztest akarja megnevezni magát az ember, „akkor azt mondja, hogy *én*; és ebben az *én*ben, test és lélek egyesítőjében lakozik az érzés”.⁶

Nizsinszkij írta *Füzetek* című művében, hogy „ha érzek, Isten vagyok”. „Én vagyok az érzés... Engem nem elgondolni kell, hanem érezni, és az érzésen át megérteni.”⁷

Könyvének francia fordítója írja, hogy „Nizsinszkij nagy jelentőséget tulajdonít az »ézés«, »érezni«, »megérezni«, »átérezni« szavaknak. Az »ézés« az ő elképzelésében egybemosódik az ösztönnel, a dolgok és az emberek ösztönös szemléletével, s mint ilyet állítja szembe az »értelemmel«, amelyet elítél, s a valódi megértés gátjának tekint. Aki »érez«, vagy »megérez«, eggyé olvadhat környezetével, legyen szó Istenről, a természetről, vagy más

emberekről, míg a »gondolkodás« olyan agyi tevékenység, amely saját leglényegétől szigeteli el az embert.”⁸

Nizsinszkij valóban valami nagyon lényegesre bukkant rá: a lélek, igazi Énünk az, aki érez, míg az „agyalás” tényleg eltávolítja az embert érző lelkétől, és a hamis, érzéketlen, hideg maszkot működteti.

A megvilágosodottság bizonyosan szívvel-lélekkel való élés és szívvel való látás.

A gyermeki (vagy igazi) Énről

Jézus egyszer ezt mondta: „Engedjétek hozzám jöni a gyermekeket... mert ilyeneké az Istennek országa. Bizony mondom néktek: aki nem úgy fogadja Isten országát, mint gyermek semmiképp nem megy be abba.” (Márk 10,13) Lukács evangéliumában a „csecsemő” szó szerepel. Márk szövegében az „ilyeneké” kifejezés azt jelenti: nemcsak a gyermekek, hanem mindenki, aki olyanná lesz, mint egy gyermek, mehet be az Isten országába. Máté evangéliumában ez áll: „ha olyanok nem lesztek, mint a kisgyermekek, nem mentek be a mennyek országába.” A megtérés (metanoia) valójában „visszatérés”, „megfordulás”. A szerelem is visszatérés (és előreugrás) a paradicsomi létállapotba. De mindenféle extázis is nevezhető (legalábbis átmeneti) megtérésnek Istenhez, visszatérésnek igazi önmagunkhoz. A Corpus Hermeticum X. részében mintha Jézus idézett kijelentéséhez fűzött magyarázat lenne: „Tekints egy gyermek lelkére, fiam, egy lélekre, mely még nem azonosult forrásától való különválásával; mert teste még kicsi, s nem növekedett teljes terjedelművé. Mily gyönyörű is egészében egy ilyen lélek, mint ez! ... alig vált el a Kozmosz lelkétől.” [a Világlélektől – B. L.] „Amikor viszont a testen terjedelme megnőtt, s lehúzta már a lelket anyagi tömegébe, mindez a felejtést idézi elő ... Amikor azonban az emberek feladják a testet, a folyamat megfordul. A lélek felemelkedik saját helyére.”¹

A Paul-Copich szerzőpáros magyarul is olvasható művében (címe: *A gyógyító gyermeki én*) idézi azokat, akik szerint a bennünk élő gyermek a valódi önmagunk, igazi énünk, lényünk transzcendens része. Ennek jelenlétét „a teljesség érzésében, a szeretetre való képességben, valamint erőnk és identitásunk tudatában éljük meg. A legtöbb ember csupán élete rövid szakaszában érzi át ... hogy emelkedett állapotba került. Ilyenkor vagyunk a legigazabbak, legeredetibbek, legnagyobblelkűbbek, csordultig vagyunk szeretettel, empátiával és megbocsátással.

Teljes énünk maga az erő, a nemzés, a táplálás, az életadás és létfenntartás teremtő eleme ... Forrása az Isten és az Istennő, a feminin és maszkulin erők egyensúlya, s ebből fakad minden élet. Ez az erő – minden és mindenki teljes énje – nem erőszakos, nem olt ki életet, soha nem rombol, csak életet és szeretetet ad. Ezért a béke lényege is ez. A sámánok magasabb rendű én-állapotban gyógyítanak...”²

A szerzőpáros helyesen mutatott rá, hogy igazi (gyermeki) énünk forrása Isten és az Istennő, akiknek a lényege éppúgy a szeretet, a béke és az élet(adás), mint a léleké. Gyógyítás és gyógyulás is csak a teljes Én által (vagyis a lélek, Isten által) lehetséges, mert a szeretet, a szerelem, a harmónia, az öröm gyógyít, és a teljesség megélése az *egész-ség* alapja.

Az igazi énhez kapcsolódik az identitás („én-azonosság”, vagyis azonosnak lenni önmagunkkal) kérdése. Maslow, a transzperszonális pszichológia egyik jeles képviselője az ún. csúcsmélységeket akut identitásmélységeknek nevezte. Mint írja, „a csúcsmélységek során az ember sokkal inkább önmagának érzi magát, mint máskor”.³ Ez azt jelenti, hogy „ahogyan tisztábbá és csakis önmagává válik, képesebb eggyé válni a világgal, azzal, ami korábban nem képezte részét az énjének, például ahogy a szerelmesek közelebb kerülnek az egységhez és már nem elkülönült emberek, úgy válik egyre lehetőbbé az én-te egysége, a teremtő eggyé válik teremtésével, az anya egynek érzi magát gyermekével, a műértő *maga lesz* a zene (az

pedig ő) vagy a festmény vagy a tánc, ahogy a csillagász »ott van kinn« a csillagokkal (nem pedig elkülönült lényként les a szakadék egyik széléről más elkülönült lényeket a teleszkóp lyukán keresztül)”.⁴ És paradox módon ezek az élmények azzal járnak, hogy „az identitás, az autonómia, vagy énként való létezés egyben önmeghaladó is, túlmegy az énként való létezésen és fölé emelkedik”. Vagyis az igazi Én megelégek a beszűkült én szinte eltűnik: feladjuk a kis, testi-földi ént a végtelen, csodálatos, isteni Énért. Jellemző, hogy ebben az emelkedett, valóban *lelki* állapotban minden könnyedén, nyugodtan, erőfeszítés nélkül megy.

Hogy veszíti el az ember az igazi Énjét?

A modern kor az úgynevezett „felnőtté válást” tartja nagyra és eszményíti. De mit is jelent ez a „felnöttség”? Sajnos, az igazi Én elvesztését, elfelejtését, tehát az isteni Lélek elfojtását és a kis „én”, az ego elhatalmasodását. Az ego (a maszk) uralma valójában tehát *az igazi identitás feladásával* azonos. Az ego (álszemélyiség) és a test azért függnek össze, mert az ego a testtel való azonosulás és így a halálfélelem, valamint az úgynevezett „nevelés” terméke. Az ego egy hazugság-, félelem- és illúziókomplexum és a legfőbb megbetegítő tényező.

„Az ego úgy gondolja, hogy a test az egyetlen valóság. Nem hisz benne, hogy teljes éniünk spirituális szeretetenergiája önmagunkból ered. Úgy véli, hogy csak fizikailag léteziünk, s ha testünk megszűnt létezni, akkor mi sem léteziünk többé.”¹

Már gyermekkorban, hat éves kor tájékán és az azt követő években szilárdul meg az ego, amely azt az illúziót táplálja, hogy a kitesztottság alkalmazkodással (alakoskodással, képmutatással, tehát hazugsággal) elkerülhető. A külvilág ostoba szabályok és kényszerek követését, elfogadását várja el, a behódolást az elfogadottságért, az állítólagos megbecsülésért. Valójában megfosztja az embereket önmaguktól és egy ál-identitást (maszkot) ad helyette. Az emberek a szakmájukkal, iskolai végzettségükkel, rangjukkal majd vagyonukkal is azonosulnak és büszkélkednek. A világ számára ezek az „értékek”, amik éppen ellentétei a lelki értékeknek (szeretet, béke, spirituális tudás, öröm). A világ materialista tévhitű, elsötétült tudatú rabszolgákká teszi az embereket, akiket a félelem ural. Éppen az ego okozza „azt a belső szakadást, amitől szenvedünk, és ami az elmagányosodáson kívül a bennünket naponta gyöttrő stresszt is gerjeszt”.² A mai önző tömeg magányos egokból áll, akiknek egyaránt nagyon gyenge a nemi, az emberi és a nemzeti identitásuk. A maszkégo, vagyis az idomítás, az idomítottság „eredménye” adja csak az ál-identitásukat. Így nem lehet csodálkozni a szeretetlenségen, a közösségek hiányán, a mérhetetlen nemi nyomoron, az emberség és magyarság eltűnésén, megfogyatkozásán.

„Az ego a kritikus, vádló, megszegyenítő, fenyegető, dühös és védekező”³ álszemélyiség: a maszk, melynek magva a félelem, a megfélemlítettség. E maszk létrehozása jelentős részben a hamis intézményes vallások sok évszázados terrorjának, majd az abból kinövő, ún. „fekete pedagógiának”⁴ köszönhető. Ezek fojtották és fojtják el az emberi lelket, és vele az örömet, a szabadságot és szeretetet. A fekete pedagógia hamis véleményeket fogadtat el kezdettől fogva a gyermekekkel, pl. hogy az „engedelmesség erőssé tesz”, hogy „a gyöngédség káros (majomszeretet)”, a „keménység és hidegség jó előkészületet jelent az életre”, „a viselkedés fontosabb, mint a belső valóság”, „a szülők ösztönmentes és büntelen lények” stb.⁵ Így jött létre a rideg, szeretetlen (és önző) felnőtt, a mai kor „eszménye”, az alávetett vagy „fönökként” zsarnokoskodó modern rabszolgatípus, az ún. „munkaerő”, vagy „alkalmazott”.

Ferenczi Sándor halála előtti feljegyzéseiben (amik miatt egyesek „örültek” kiáltották ki) nagyon mély felismeréseket mert megfogalmazni. Így pl. azt, hogy „a felnöttek relatíve idióták. A gyermekek mindent tudnak.”⁶ (A görögök a magánembert nevezték *idiótés*nek, és ugyanígy hívták a műveletlen embert is. Az önzés, a maszkégo elsötétít, mert elzár az isteni tudástól, melynek forrása a lélek!)

Ferenczi fentebb idézett tömör véleményét részletesen bizonyította is. Érdeemes idézni fejtegetéseit: „Az az ötlet, hogy a gyermeki személyiség még félig »oldott állapotú« ..., arra a következtetésre csábít, hogy feltételezzük: a gyermeki személyiség érintkezése a világegyetemmel – és ezzel együtt az érzékenysége – sokkal nagyobb, mint a már kikristályosodott felnőtté ... Az úgynevezett szupernormális képességek, a szenzoriális érzékelésen kívül eső folyamatok felfogása (clayrvoyance [láttnokság, ihletett látás]), valamint idegen akarat megnyilvánulásának átvétele (suggestion par distance [távszuggesztio]) lehet közönséges köznapi folyamat, mint ahogy az állatok (kutyák) – amelyeknek a személyisége nyilvánvalóan folyton »oldott állapotban« van – szintén rendelkeznek ilyen, látszólag szupernormális képességekkel (szaglás messziről, a kutyáknál gazdájuk rokon- és ellenszenvének megmagyarázhatatlan átvétele).”⁷ Természetesen nemcsak a kutyáknak van hatodik érzéke, hanem más állatoknak is (pl. macskáknak, madaraknak stb)⁸, amit megerősít még *Isten* és *ösztön* szavaink összecsengése is. Az állatok éppúgy közelebb vannak még az Istenhez, mint az újszülöttek és a kisgyermek. Ezért lehet gyógyító erejük is az állatoknak.⁹ (Egy latin mondás szerint, amit Pessoa idéz, *Isten az állatok lelke* – Deus est anima brutorum. Egyszerre Istenné és állattá válik az, aki túllép az emberi lét korlátain. Erre éppen a Dionüosz-kultusz a legjobb példa. Félisteni táltosainkat állat-anyák szülik, pl. Fehérlófia, Juhfi Jankó stb.)

Ferenczi még az önzés és önzetlenség nagyon lényeges kérdésére is kitért. Mint írta, „az önző ember ingervédő mechanizmusai segítségével, mint valami külső burokkal, nagyrészt elzárkózik a külvilágtól. A csecsemőben ezek a védekező eszközök még nem alakultak ki, úgyhogy a csecsemő sokkal nagyobb felületen kommunikál a külvilággal.”¹⁰ Ferenczi többször is használta a „tudós csecsemők” („Wise babies”) kifejezést és szerinte pl. a médiumok a „képességeiket annak köszönhetik, hogy visszaesnek ebbe a gyermeki bölcsességbe és mindent tudásba”.¹¹ Minden éntágító extázis, legyen az szexuális-szerelmi vagy pszichedelikus, valamint a relaxáció más módjai (néha az alvás és álom is) az „oldott állapotú” személyiséghez, a maszkego lehullásához vezethetnek és így a lélek felszabadulásához is.

Az ego tévútja: az ember belevész az illúzióba

„Átok alatt vagyunk. Ezt az átkot úgy hívják, hogy maszk. A másik embert nem tudom elérni. Betegsége és bűne és örülete megsűrűsödik és forma lesz belőle. Álforma. Ez a sűrű álforma a maszk. A legtöbb esetben az élőlényt a helyéből kinyomja, és maga próbál élni. Ez a maszk. Ez a lárva. Ez az örület. A maszk az ördög.”

Hamvas Béla: Karnevál

E világ szilárdságának látszata annál erősebb egy ember szemléletében, minél keményebb az egójának a „fala”. A világ varázslatjellege akkor tűnik csak fel, amikor a fal az „én” és a „nem-én” között leomlik. Minél uralkodóbb a hamis „én” (testi-én, a testi inkarnációval azonosuló „én”), az „ego”,

- annál keményebben érvényesülnek az evilági sors-hatalmak,
- annál nehezebb magasabb tudást szerezni (gyengül a spirituális érzék), tehát fokozódik az anyagiasság és eluralkodik a materializmus,
- képtelenné teszi a valódi kommunikációt, vagy csökkenti, gyengíti az érzést és érzékenységet,
- a kifelé és befelé való őszinteséget (az igazság látását) is lehetetlenné teszi,
- nem engedi a felszabadulást, a félelmek hálójába gabalyodik az ego „birtokosa”.

Az „ego” uralma azt jelenti, hogy a hatalmat és a vagyont választja az ember a szeretet/szerelem és a szellemi út (megismerés) helyett. Az ego a hatalom útját járja, az ördög útját Isten szeretetösvénye helyett. A lélek (az igazi Én) a szeretet útjára vezet. Az ego a félelem központja és félelmet kelt, fenyeget, támad, védekezik. A lélek békés. Az ego rabságba dönt. A pénz, a tárgyak, a hatalom, a világ rabjává tesz. A lélek szabad.

Az ego a hazugság, a csalás. Az ember elgépiesedik, tehát szinte halott lesz, ha a lélek ellentéte, az ego uralja. Az ego nem örömelvű. Az ego elfogadja a világ kényszereit: a gögöt, az erőszakosságot, a hatalmaskodást, a kényszermunkát, a pénzistent és így tovább. Elfogadja a szenvedésselvet, a lemondást az örömről, a szerelemről, a libidóról. Ez az ego kora: a halál kora, a gépek kora, a virtuális (nem létező, látszat-) „valóság” kora, a nemi nyomor kora, az ember és a természet eltűnésének és elpusztításának sötét kora.

Az evilági értékrend nem Istentől való. Az evilági, múló ember „érték”-rendje a következő:

1. Pénz, birtoklás.
2. Engedelmisség, szabályok.
3. Munka, kötelesség, hatalom.
4. Szenvedés (főleg vallásosaknál).

(A sorrend felcserélhető.)

Isten és a Lélek értékrendje (kb.) a következő:

1. Szeretet, szerelem.
2. Szabadság.
3. Spirituális tudás (Gnózis).
4. Öröm, boldogság.

(A sorrend szintén önkényes, változhat, de lehet, hogy nincs is sorrend.)

A nárcizmus e korában az emberek saját képmásukat (nem ön-, vagy énmagukat) imádják, és arra vágnak, hogy másoknak is tetszen a képmásuk. A hangsúly a *képen* és a *máson* van. Ahogy a maszk is csak egy képmutatás réteg a valódi Énen. Szeretet csak lelkek (igazi Én-ek, melyek lényegében egyek, összetartoznak!) között lehetséges. A lélek a megelevenítő, az élő, a földi test is már csak kivetülése, így eszköze is a léleknek.

Már oda jutottunk, hogy a nárcizmus a testit is kiiktatja, a térbeli eszközt, a közvetítőt. Már csak *a testi más képmása a fontos*. Létrejött a sekélyes kétdimenziós ember, aki már a természeti világból is kilépett. Így a természet, a természetesség, a természeti (térbeli) lét is eltűnőben van! Egy mesterséges, ember alkotta földi pokolszerűség avagy falanszter (antiutópia) foglalja el a természet helyét, benne a képillúziókban, képzeletben „élő” emberekkel. Akik persze elhalnak ebben, de ezt észre sem veszik. Mert elveszésük közben imádják képmásukat, és abban reménykednek, hogy képmásaikat más is csodálni fogja. Egyre nagyobb a verseny, a harc a tetszésért, vagyis a látszat „csodálatáért”. Az élőhalottak „tetszenek” más élőhalottaknak...

A külső és a belső, az én és a külvilág egyesítésének gyakorlata

Stuart Wilde írja, hogy „a saját magad és a külső világ között észlelt távolság csupán illúzió. Belső szinten nincs különbség; összeköttetésben van mindenki és minden.”¹ Meg kell tanulni eloszlatni ezt az „érzékelési hibát”, hogy bekerülhessünk a „non-lokális” valóságba, összeköttetésben mindennel. „Amint eltűnik a közötted és minden más között észlelt távolság, metafizikai értelemben előre lépsz. Magnagyobbodott önmagad óriási hullámmezőként fejezi ki magát, mely most befedi azt is, ami korábban szakadék, vagy távolság volt... Miután eltűnik ez a távolság és úgy kiterjedsz, hogy már minden benned van, sokkal inkább összeköttetésbe kerülsz mindennel – non-lokalitásod tény lesz. Ezek után igen gyorsan kiszélesítheted az érzékelésedet. Olyan, mintha az önmagad által felépített börtönfal hirtelen leomlana. Most már minden benned van.”²

A tudat kitágulását segíthetik a pszichedelikus szerek, a szerelem (nemi egyesülés, a szeretet, az önzetlenség gyakorlása. A tudat végtelenbe tágulása, a megistenülés, ami az egoisztikus elkülönülés felszámolásával érhető el.

Török-Szabó Balázs szerint „az elkülönülés megszűnésével, a külvilág és a valóság átfedésével az egyén egy lesz a valósággal.” Mert a tudat tágulásával, a külvilág elkülönülésének megszűnésével „egybeérhet az egyén és a valóság”.³

Bizonyos, hogy aki képes felszámolni a határokat, melybe az egója börtönözte be, csodálatos képességekre tehet szert. Pontosabban felszabadulnak tudatának, lelkének mágikus erői: megérzi, mi fog történni, felfogja mások gondolatait, gyógyító képessége támad stb. Csodákat tud tenni. Sok halálközeli élményt átélt személy számolt be hasonlókról. Ugyanis egójukat szinte leolvastotta a túlvilágba, vagyis a magasabb dimenziójú fénybirodalomba való merülésük.

Az igazi Én felébredése: a megvilágosodott ember

A leglényegesebb kérdések egyike az ember számára, hogy mi jellemzi a megvilágosodott vagy felébredett embert?

Az ember nagyon sokféle tudatszinten lehet; közelíthet a géphez, az állathoz, de az Istenhez is. Nyilvánvaló, hogy az ember számára csak a legmagasabb rendű tudatállapot elérése lehet értelmes cél. Ken Wilber transzcendens személyiségről ír, melynek fő, megkülönböztetett jegye: „olyan létsíkon létezik, amely elkülönül az egyéni tudattól, érzelmektől, és gondolattól”.¹ Fontos Richard Rohr felismerése is: „azok az emberek, akik megkockáztatják az intimitást, mindig boldogabb és sokkal valószínűbb emberek. Azok viszont, akik kerülnek a bensőségességet, mindig egy kis és körkörös világ rabjai. *A bensőségesség az egyetlen ajtó, mely az emberi vagy isteni szeretet templomába vezet.*”² Csakhogy a kis „én”, a hamis „én” félelmei lehetetlenné teszik a nyíltságot, a megnyílást, vagyis az intimitást. A félelmek elzárnak és bezárnak mindenkit abba a kicsi és szűk körbe, amit Rohr említett. „Úgy vélem, nagyon erősen kell akarnunk, hogy szeressünk, és szeressenek bennünket, máskéülönben sohasem indulunk el e különös templom felé, és sohasem találjuk meg Igaz Énünket.” Az igaz Én megtalálása nevezhető megvilágosodásnak.

Beckwith szerint a „spirituálisan fejlett emberek” hátsó szándék nélkül adnak; megbocsátóak; az életet ünnepnek tekintik; a boldogságot választják a dráma helyett, fontosnak tartják a kikapcsolódást.³ Adyashanti többféle ébredésről értekezett: ébredés az elme szintjén, a szív szintjén és „zsigeri” szinten. A felébredés egyik lényeges „tünete” a személyes akarat elvesztése. „Az élet szinte varázslattá válik. Az élet áradni kezd, és sosem tudhatod, hová visz.”⁴ A felébredésben az egyetemes Szellem vagy tudatosság ébred önmagára, ezért „a spirituális ébredés visszaemlékezés – nem olyasvalakivé válunk, akik jelenleg nem vagyunk. Sokkal inkább emlékezés arra, hogy mi vagyunk valójában, mintha régen tudtuk volna, csak elfelejtettük.”⁵ A felébredés előtt az elválasztottság (elkülönültség), utána az elválasztatlanság (egység) perspektívájából lát és cselekszik az ember.⁶ Csak az lehet megértő, együttérző, türelmes, belátó stb., aki az egységtudat szintjére emelkedett. A nagy együttérzés a buddhatermészet, és persze a Jézus-természet is.

Elképzelhető, hogy elsősorban az a ritka embertípus képes tudni magától Istenről és a túlvilágról, aki veleszületetten magasrendű, éntágító karakterű. Sok ember él szinte teljes tudatlanságban Istenről. A képmutatásra hajlamos „hívő”-típus pedig még nem tud igazán Istenről, de van benne igény valamilyen hitre. Istenről azok *tudnak*, akik maguk is a legközelebb állnak az istenihez az emberek közül.

A tudatosság kiterjesztése alapvetően az érzékenység, az érzőképeség kiterjesztése. Az isteni tudatosság semmiképpen sem az elme („racionális”-nak nevezett) tudatossága; hanem inkább „fél tudatosság”: intuíció, érzés, megérezés, együttérzés, telepátia stb. S. Wilde hangsúlyozza,

hogy „mi magunk is érzések vagyunk. Az energia lenyomatát érzelmeink adják, amelyeket jelenlegi életünkben fejlesztettünk ki, olyan mennyiségű isteni erővel, amennyit eddig össze tudunk gyűjteni. Nem azok vagyunk, amit gondolunk, inkább azok, amit érzünk”.⁷ Valóban, az *erő* szavunk a gyökere nemcsak az *értésnek* (megérteni stb.), de az *érzésnek*, *érzelemnek*, *érzékinek*, *érintésnek* stb. Sőt, az *él* szavunknak eredetileg szakrális jelentése is kellett legyen, amit az *Él* istennév is bizonyít. Az *Él* istennév egyes nyelvekben erőt jelent, amit a magyar is megerősít, hiszen az L~R hangzókcsere miatt az *erő* gyökű szó összetartozik az *él*-l is. Az Erős istennév is az isteni őserőt fejezi ki, minden életerő forrására mutat, ami a szerelem (és szeretet). Érezni annyi, mint a szív „szemé”-vel látni. Csak az él, aki érez. És minél erősebben, minél kifinomultabban érez (és érzel) valaki, annál elevebb. Az érzéketlen, a tagadásban, hitetlenségben megrekedt emberek élettelenléte, halotti letargiája más oldalról igazolja mindezt.

David R. Hawkins felhívja a figyelmet rá, hogy az ego egyedisége csak látszat, mert az ego valójában személytelen. Mindenki egoja többé-kevésbé ugyanúgy működik, mint bárki másé. Hacsak a szellemi fejlődés nem változtat rajta, minden ego/én önző, énközpontú, hiú, félretájékoztató és szüntelenül a saját hasznát lesi ... végül mindenki egoját büntudat, szégyenérzet, kapzsiság, harag, düh, irigység, féltékenység, gyűlölet, stb. „emészti.”⁸ Az igazi Én éppen az ellentéte az egonak, a földi/testi „én”-nek: ez az Énünk nem rab, hanem szabad, nem a félelem, hanem a szeretet tölti be, nem a korlátoltság, hanem a végtelenség jellemzi; életadó, életvédő, életszerető, gyógyító és alkotó, hiszen az isteni fényből, erőből, szeretetből és életből származik.

A sötét kor vége és az új Aranykor kezdete

Zarathustra 3000 éve született az iráni Madában, (latinul Média) az egyik régi, valaha szkíta-magyarok által is lakott tartományban, amely ősidők óta a „tűzimádás” központja volt. Ő jövendölte meg, hogy ezer évenként az ő eljövetele után meg fog jelenni a világban egy-egy Istentől küldött szabadító.

A mitikus iráni világtörténet 12 000 (4×3000) évből áll, amelynek utolsó 3000 évét Ahraman/Ármány (a Gonosz) uralma jellemzi, amikor a sötétség teljesen elhatalmasodik a Földön. Zarathustra halálától számították ennek a negyedik, utolsó korszaknak a kezdetét, amely most, háromezer év elteltével a végéhez közeledik.

Várkonyi Nándor „Az idő szívverése” című tanulmányában¹ ismerteti az indiai yuga-tant, mely szerint az Igazság kora 4000 évig, a Tretá-yuga 3000 évig, a Kétely ideje 2000 évig, a Fekete korszak (= *Kali yuga*) 1000 évig tart. Minden korszakot reggeli és esti „szürkületi idő” előz meg, illetve követ: az Igazság koránál ez 400-400 év, a Kali-yugánál csak 100-100 év az átmeneti időszakok hossza. Mindezeket összeadva ismét csak 12 000 évet kapunk (4800 + 3600 + 2400 + 1200 = 12 000). Igaz, hogy ezek a számok „istenéveket” jelentenek, de nagyon találóak, ha a 12 000 éves emberi történelemre vonatkoztatjuk őket. Éppen ezért nagyon is valószínű, hogy emberi éveket jelentenek. Hiszen képtelenség az, hogy pl. a Kali yuga 432 000 „emberévig” tartson.

Luther a Biblia alapján a világ életkorát 6000 évre tette („hatezer évig fog állani a világ”, írta) és a Teremtés időpontját Kr. e. 3960-ban állapította meg. A Luther-féle számítás szerint tehát a 6000. év Kr. u. 2040-ben telik le.

Ósi egyiptomi és indiai jövendölések pontosan leírták azt a sötét kort, amiben a közelmúltra és a jelenkorra ismerhetünk. Így az *Értekezés a beavatásokról avagy Aszklépiosz* című hermetikus irat szerint „azokban az időkben a vallásos embert örültnek hiszik majd, s az istentelen embert bölcsként üdvözlük; a civilizálatlanokat derék embereknek fogják tekinteni, a gonosz szívűeket pedig a legjobbakként dicsérik majd. A Lélek minden hozzá tartozóval ... a neveltség tárgya lesz csupán és esztelenségnek vélik majd. Új dolgokat fognak bevezetni, új törvényeket, s nem marad meg egyetlen szentséges szó, egyetlen szent hiedelem sem, mely vallásos és a mennyhez, égi

dolgokhoz méltó. Ó, emberek sajnálatra méltó különválása az istenektől! Csak gonosz démonok maradnak akkorra, melyek elvegyülnek a száználmas emberi fajjal, s kezüket rájuk téve mindenféle bűnös vállalkozásba kényszerítik őket: háborúba, rablásba, csalásba és minden másba, ami a lélek alaptermészetével ellenkezik. A föld nem lesz már egyensúlyban, a tenger sem lesz többé hajózható, s az egekben felbolydul a csillagok szabályos haladása. Minden szent hang hallgatásra kárhoztatik; a föld gyümölcsei romlottá válnak, s ő maga sem lesz többé termékeny; a levegő pedig gyászos kábulatba sülyed. Ilyen lesz a világ öregkora: vallástalanság és zűrzavar, törvénytelenység és a jó emberek döbbenete.”²

Az ősi látnokok pontosan láttak előre mindent, a Sötét Kor végkifejletét is, amit a jelenben kell, sajnós megtapasztalnunk. Julius Evola közli a *Visnu-purána* jövendölését a *Kali-yugáról*, vagyis a Fekete Korról. Ebből idézek néhány fontos részletet: „A vezetők, ahelyett, hogy védelmeznék alattvalóikat, kifosztják őket ... A [belső] egészség és a [saját természetnek megfelelő] törvény [svadharma] napról napra fogyatkoznak, míg nem a világ teljesen megromlik. Csak a javak jelentenek majd rangot ... A földet csak ásványi kincseiért fogják csak értékelni ... Az emberek a gazdagság megszerzésére összpontosítják érdeklődésüket, még ha ez becstelenül történik is.

Az emberek nagyon félnek majd a haláltól, és rettegnek a szűkölködéstől.

A nők nem engedelmeskednek férjüknek és atyjuknak. Egoisták, aljasok, a centrumtól eltávolodottak, hazugok lesznek, és a léha férfiakhoz csatlakoznak.”³

Ebből szintén jól ráismerhetünk a „modern” világra. Az óind irat az új Aranykor megszületésére is kitér. Amikor a sötét kor a végéhez közeledik, az isteni lény (Brahman) leszáll a földre. „A Földön helyreállítja az igazságosságot, és azok elméjét, akik élnek a sötét kor végén, felébreszti. Ezek az elmék kristályosan áttetszővé válnak. Az így átalakított emberek e különleges korszak természete szerint mintegy magvává lesznek az [új] emberi lényeknek, és egy olyan rasszt hoznak a világra, amely a primordiális kor (a krta-yuga) törvényeit követi.”⁴

Evola hozzáfűzi mindehhez, hogy az a törzs, amelyben megszületik „ez az isteni principium, egy sambhalai törzs. Sambhala viszont a »centrum«, a »pólus« metafizikájára utal: a hyperboreus mystériumra és a primodiális tradíció erőire.”⁵

A hyperboreusok a szkítákkal és avarokkal azonosíthatók, a Napisten „szent népével”, vagyis a mi székely és palóc őstörzseink elődeivel, akik a korábbi Aranykor népének maradványai. Tehát az új Aranykor magva logikusan abban a – valóban már csak szinte rejtett magként létező – néptörzsből születhet meg, ami az egykori Aranykor tradíciójának örököse.

Visszatérés az Édenbe

*„A szentek szentje a nászkamra...
Az ember pedig a misztériumban, az
egyesülésben fogja magára öltetni a fényt.
Ha az asszony nem különült volna el a
férfitől, nem halt volna meg, sem ő, sem
a férfi. Az elkülönülésük lett a halál kezdete.
Ezért jött Krisztus, hogy helyrehozza az
Elkülönülést, amely kezdettől fogva volt,
újra egyesítse a kettőt, és akik meghaltak
az elválásban, azoknak visszaadja az életüket,
és egyesítse őket.”*

Fülöp evangéliuma, 117.

A gnosztikusok, vagyis az eredeti Jézus-követők a megtérés (azaz visszafordulás) alatt a saját valódi Énhez való visszatérést értették.¹

Valóban ez az emberi élet célja és értelme: a földi kitérő után felemelkedni az isteni világba. Mert – ahogy Király Jenő megfogalmazta – „az érzékeny és befogadó lélek egészként áll szemben a világgal”, hiszen „egy világ feletti vagy világon túli szféra alapító társa: pontosan a társas szféráé, mint az érzékenység forrásáé.”² Unamuno, a spanyol egzisztencialista író és bölcselő pedig abban reménykedett, hogy feltörhető az a „kéreg” (a maszk, az ego), amely az elidegenedett emberek személyiségének magvát kívülről borító burok. „Ó, ha elterjedne egy oly közeg, amelyben feloldódnának a kérgék, és a bennük lebegő belső emberek maradnának csupán! ... közös tenger, amely a kérgüktől megfosztottakat valódi közösségben egyesítené.”³

A maszkok végleges levetése valóban az alapfeltétele egy valódi szeretetközösség megszületésének, ami az új Aranykor magvává lehetne. Mert az ember szeretetben istenül, és megfordítva: csak az szeret igazán, aki az istenekhez hasonlatos.⁴ A megistenülés lényegéhez tartozik a maszk eltűnése, az egységtudat megjelenése, az önzés, a korlátoltság megszűnése.

Jézus, Simon mágus és követőik, az ősi gnosztikusok az ember megistenülésének^{4a} lehetőségét, útját hirdették. Az újgnosztikus magyarok, mint Schmitt Jenő Henrik és Komjáthy Jenő ugyancsak ezt tanították. Kepes Ferenc helyesen mutatott rá Schmitt tanításáról írt könyvében, hogy a materialista és a vallásos vakhit egyaránt a véges öntudatú vagy másképp mondva: féreg-öntudatú emberekre alapozta hatalmát. Tehát a gonosz legfőbb érdeke, és törekvése, hogy az ember ne nyerhesse vissza isteni, végtelen öntudatát, mert csak sötétségben (tudat-lanságban) és félelemben tartott embereken uralkodhat.

Az elsősülött fény- és szerelemistennel azonosított Dionüszosz az együttlét és a nász istene volt és persze a közösségi mámoré. Híveinek énje „feloldódott” az orgiasztikus extázisban, és ez az elragadtatottság oldja fel a határt Isten és ember között.⁵ Ugyanez volt a lényege a mi ősi nagy ünnepeinknek is, például Tündér Ilona nyári napfordulón megtartott szerelmi ünnepének. Egy valódi ünnepnek vagyis az üdv (üdvözülés) napjának nem is lehet más tartalma, mint az extázis megélése zenével, tánccal, szerelemmel és mámorral. Az őseredeti aranykori-paradicsomi embert a mítoszok „a boldogság, önfeledtség és szabadság állapotában ábrázolják”.⁶ Swedenborg a mennyei életet ugyanígy írta le: a legmagasabb rendű angyali közösségeket a meztelenség, anarchia és természetesség jellemzi.

A maszk levetésének egyik legfőbb lehetőségét a szerelem, és a misztikus nemi egyesülés adhatná meg. A sötétség hatalmai a nemek egymás ellen hangolásával, elhidegítésével ezt is igyekeznek lehetetlenné tenni. Mint ahogy egy új rendőri-jogi inkvizícióval üldözik az extázis minden formáját (pl. tiltják az olyan természetes, ártalmat és hozzászokást nem okozó „felébresztő” szert is, mint a „lélek molekulájának” nevezett DMT-t). Mégpedig azért, hogy az emberek ne szabadulhassanak abból a sötétségből és rabságból, amibe a kizsákmányoló, manipuláló és elnyomó hatalom vetette őket.

Az újplatonikus bölcs, Plotinosz már teljesen tisztában volt az igazsággal, amely szerint a mennyei élet éppúgy szerelmi, mint az onnan származó lélek maga. *A Jóról vagy az Egyről* című értekezésében írta, hogy „nyilvánvaló, hogy a jó ott fenn van és ott van a szerelmi vágy is, amely a lélekkel összenőtt. Azért is a festményeken és mítoszokban az Eros össze van forrva a lelkekkel.”⁷ Egyébként Plotinosz misztikus élményeit erotikus kifejezésekkel adta vissza, mint ahogy Swedenborg álmái, látomásai is erősen erotikus jellegűek voltak, mint azt magánnaplójából kiderül.

A túlvilági élet az ősmagyar hitvilágban – éppúgy, mint a jézusi tanításban – menyegzőhöz hasonlít.⁸ Ezért temetkeztek a magyarok valaha (itt-ott még a XX. században is!) esküvői ruhájukban. Az ókori egyiptomiak számára is folytatódott szerelmi életük a túlvilágon. A svéd látnok, Swedenborg (1688 – 1772) szerint a mennyei pár „visszatér a virágzásnak és az örömöknek abba a korszakába, amikor a házastársi szerelem elkezd az életet új örömmel felékesíteni”, és így az eggyé váltak intenzív szerelmi élvezetet élnek át.⁹

Pressing Lajos helyesen hangsúlyozza, hogy a szexualitásban meglévő generatív (teremtő) funkció csak másodlagos. „A szexuális egyesülés azt az állapotot fejezi ki, amikor a *Brahman*

két oldala, *Siva* és *Sakti* még egységben van, és ezáltal az Isten önmaga valódi természetében nyugszik. A szexuális egyesülés elsődleges értelme ennek az Istenben levő őseredeti egységnek a helyreállítása, vagyis a megvilágosodás, a valóságra való ráébredés. Az együttlétben feloldódnak a látszólagos kettősségek, s megszűnik a férfi és a női pólus közötti ellentét.”¹⁰

Még a magát kereszténynek nevező pszichiáter, Süle Ferenc szerint is „a szerelmi élet a legtöbb ember számára a legegészségesebb útja az emelkedett, módosult tudatállapotok elérésének, ami már a lélek spirituális szintjére vezet”.¹¹ A szerelemben túllépünk a kis „én” a hamis egó korlátain, lehullanak a maszkok, és megtörténhet az összeolvadás, a misztikus egységélmény az én kitágulása során.

Hans Peter Dürr kvantumfizikus a Raimon Panikkar vallásfilozófussal folytatott beszélgetése végén arra a következtetésre jutott, hogy a szeretet a Kozmosz ősforrása.¹² Isten és a Lélek maga a szeretet – és szerelem – és még találóbb azt mondani, hogy e szeretet az örök élet forrása és essenciája. Így az sem véletlen, hogy az ősi orfikus hagyomány szerint az Aranykorban még egyedül a Szerelem (Küpris, vagyis Aphrodité istennő) uralkodott, akihez vértelen áldozatokkal könyörögtek: „remek illatú olajokkal” és „szőke méz” italáldozatával.¹³ Éppen így a jövő Aranykora se lehet más, mint a virágzó, szabad Szerelem békés kora. Ezt sejtette meg Molnár Edit, aki *Fényből szőtt szerelem* című regényében írja a következőket: „Egyedül a két nem egymáshoz való viszonyának pozitív alakulása hozhatná el azt – persze majd csak egy újabb emberiség számára –, hogy a földi lét már anyagi vagy félanyagi szinten is átváltozhasson, és lehessen akár a mennyország előszobája.”¹⁴

A jelenkorban, a félelemből kialakuló maszkkego egyre nagyobb jelentőséget kap, ezért a nemek végletes elidegenedése észlelhető. Hívják e kort a nárcizmus, az önimádat korának is¹⁵, mert e lelki betegség tömegesen elterjedt, az egoizmus szinte általánossá kezd válni. Az emberiség egy olyan tévúton sodródik, amelyen elpusztíthatja önmagát és a természetet is. Éppen az ellenkező irányba kell azoknak haladnia, akik az új Aranykorba, a boldogságba szeretnének eljutni. Már a nagyszerű brit író, David Herbert Lawrence is abban hitt, hogy „létre kell jönnie egy közösségnek a társadalmon kívül, amelyet nem anyagi rugók mozgatnak... Vissza kellene szerezni az aranykor édenkerti boldogságát (egyik festményének ezt a címet adta: »Menekülés vissza a Paradicsomba«).”¹⁶ Valóban, a megmerevedett, lélekelfojtó világorvos élet- és természetellenes megsemmisítő rendszeréből csak egy szeretetközösség törhetne ki. A jelenlegi világrend elmagányosítja az embereket, a nemeket szembeállítja, a Lélek és Isten létének tagadására épül, tömegbutítást végez, és üldözi az extázis minden formáját. Tehát minden utat eltorlaszol, ami az új Aranykor felé vezethetne. „Hajnal előtt van a legsötétebb” – tartja egy mondás. A Vaskor vagy sötét kor embertömegeinek zömét a pokoli természetű emberek alkotják, akiket önzés, nárcizmus, kegyetlenség, kapzsiság és folytonos hajszoltság jellemez. E korszakot, amely a XX. században „tetőzött”, még egyes fő képviselőinek nevei is ijesztően „fémjelezték”: így a Sztalin név acélt jelent (vö.: Aczél Gy.), vagy az ÁVH hírhedt vezetőjének eredeti neve, az Eisenberger annyi, mint „Vashegyi”. Jellemző, hogy az EU alapja és előzménye az ún. Európai Szén- és Acélközösség.

Ezzel ellentétben az Aranykorban – éppúgy, mint a Mennyben – csak isteni természetű emberek élhetnek. Az istenekhez hasonulni pedig annyi, mint lélekkel élni. A lényeg: a Földön is készülni, ráhangolódni a földöntúlira, az égire. Lehet, hogy isteni gondviselés is akkor van, ha ráébredünk a bennünk is élő Istenre.

Isten a szereteten és a szerelmen át hozható be a világba, és itt ezáltal tapasztalható meg a jelenléte. Ugyanúgy az igazság meglátása, a megismerés, az égi tudás is megidézi Istent.

A tudat és ösztön folytonos szembeállítottsága egy ferde, beteges elhajlás a gondolkozásban. A magyarság eredeti, ősi szemléletében ezek nem ellentétesek, hanem összefüggnek: a tudatosságot és ösztönösséget egységnek látták.¹⁷

A Lélek az, ami, aki érez, él, érzel bennünk; nem a test. Nem a test szeret, hanem a lélek. A Lélek vágyakozik, ő maga a (nemi) Vágy: a Vonzás, az egység, az egyesülés ... Az erősz nélküli „szerelem” az olyan, mint a „lovaglás” ló nélkül. Szerelem akkor van, amikor a lélek átjárja a testet, amikor a test is lelkivé képes lenni ... A szerelem ezért átszellemülés, pontosabban *átlelkesülés*...

Az az egzisztencialista igazság, hogy „a pokol a többi ember” (Sartre), a maszk következménye és a közösségek nélküli, egoistákból álló antitársadalomra vonatkozik. A többi ember a „mennország” is lehetne, ha szeretetközösségben élnének az emberek, ehhez viszont a maszkgeóktól való megszabadulásra lenne szükség. Ami Istentapasztalás, vagyis extázisgyakorlat (hiteles beavatás) nélkül szinte lehetetlen vagy nagyon ritka.

Az új Aranykor, a földi Paradicsom – ha létrejön ismét – természetesen csak a mennyei világ, az isteni öröklét távoli visszfénye lehet a mulandóság e dimenziójában. De mindenképp kitörést jelentene a kárhozat és szenvedés e körforgásából, amibe belesüllyedt az emberiség.

A Paradicsom – az Isten Ország – *bennünk van*, tehát Isten is bennünk van. Így az új Aranykor csak a lelkünkől sugározhat ki. A Lélek forrásából születő Új Aranykor az igazság, a szabadság, a szerelem és a spirituális tudás békekora lehet csak. A Lélek, ahogy Isten is: a szeretet és „a szeretetből árad ki a boldogság, az elégedettség, a béke és az öröm”.¹⁸

A magyarság legfőbb igyekezete évezredek át az volt, amit Hamvas Béla Aranykor-alkotásnak nevezett: hogy az égi Aranykert mintájára a földet is édenkertté, a boldogság kertjévé tegye.¹⁹ Ma is ugyanez lenne a küldetésünk, ha a saját utunkat járnánk, ha megtalálnánk önmagunkat. Az új Aranykor nem kívülről, nem a világból fog eljönni magától, hanem csakis a lelkünk felébredésétől várható a megszületése. Minden gyógyulás – a földi világ és népünk gyógyulása is – csak újjászületéssel, a tiszta és boldog kezdethez való visszatéréssel érhető el.

Vízió az új Aranykorról

Az új Aranykorban az emberek maszk nélküliek lesznek. Félelmek nélkül nőnek fel szabadságban és szeretetben. Valódi szeretetközösségben élnek, mely kisebb közösségekből áll. Mindenki segít mindenkint, így mindenkinek könnyű. Mindent áthat az isteni béke és jószág, vagyis a Lélek békéje és jósága. Az egész ország egy nagy kert. A kert is boldogít, mindenki a kertjét műveli, és a kölcsönös segítség révén mindenhol a legszebb és legnemesebb növények virulnak.

Az új Aranykorban minden ember beavatott lesz, mert mindenkinek lehetővé válik Isten megtapasztalása, mikor eléri a felnőttkort. A spirituális tudás, a Gnózis az emberi lét legfőbb alapjává lesz. Így az együttérzés, az egységtudat, a szeretet is természetessé és általánossá válik. Az ünnepek újra valódiak lesznek, igazi üdvnepok, amelyeknek a közös öröm és extázis lesz a lényegük. De maga az egész élet is ünnepi lesz, ahogy minden nap ünnepnap.

A szerelem szabadon fog virágozni, a transzcendens élmények fő forrásaként. Csak mellérendelés fog érvényesülni, az alá- és fölérendeltség ismeretlen lesz. Még a halál is megszépül, az öröklétbe való csendes átmenet lesz, félelem nélkül, a túlvilági (beavatási) tapasztalat birtokában. A munka kevés időt vesz el és inkább alkotásként-teremtésként élnek meg az emberek, szabadon és játékként.

HIVATKOZÁSOK

**A Lélek természetéről: a tudat, az Én és az Isten (Abszolútum)
Az extázis szükségessége**

- 1 Brockington, John L.: A szent fonál. Bp., é. n., 101. o.
- 2 Brockington, John L.: i. m. 96. o.
- 3 Csia Lajos: Bibliai lélektan. Bp., 1994, 163. o.
- 4 Nyíri Tamás: Ki is ez az ember? Bp., 2000, 90–91. o.
- 5 Allport, Gordon W.: A személyiség alakulása. Bp., 1980, 145. o.

Emlékezet, tudat és Isten

- 1 Platón összes művei. Bp., 1984, I. köt., 673. o.
- 2 Kerényi K: Az égei ünnep. Bp., 1995, 79. o.
- 3 Ars Naturae II. évf. 3–4. sz. Szeged, 2011, 313. o.
- 4 Richard D. Precht: Ki vagyok én? És ha igen, hány? Bp., 2012, 98–99. o.
- 5 Weininger, Otto: Nem és jellem. Debrecen, 2010, 122. o.
- 6 Weininger: i. m. 95. o.
- 7 Weininger: i. m. 146. o.
- 8 Weininger: i. m. 148. o.
- 9 Srí Ramana Maharsi: Abszolút tudatosság. Bp., 2003, 75–76. o.
- 10 Molnár Tamás: A filozófusok Istene. Bp., 1998, 89. o.
- 11 Srí Ramana Maharsi: i. m. 70.o.

A pszichoanalízis felfedezései: Ósvalami és thalasszális regresszió

- 1 Kramer, Robert: Otto Rank és „a dolog”. Thalassa, 1999. 2–3., 220. o. (+206. o.)
- 2 Kramer, Robert: i. m. 220. o.
- 3 Ferenczi Sándor: Katasztrófák a nemi működés fejlődésében. Bp., 1997, 108–109. o.
- 4 Eliade, Mircea: Vallástörténeti értekezések. Bp., 2014, 581. o.
- 5 Pressing Lajos: A boldogság mint misztérium. Bp., 1993.
- 6 Bálint Alice: Anya és gyermek. Bp., 1990, 25. o.
- 7 Kemény Katalin: Az ember, aki ismerte a saját neveit. Bp., 1990, 62. o.
- 8 Grof, Stanislav: A jövő pszichológiája. Pilis - Print, 2008, 70. o.
- 9 Rank, Otto: A születés traumája. Bp., 2017, 135. o.
- 10 Kilépés a fénybe. Farkas L. kiadó, 1994, 48., 66., 73. o.
- 11 Bíró Lajos: Táltosok könyve. Fríg, 2005.
- 12 Rank, Otto: i.m. 132. o.
- 13 Bácsfi Diána: Napférfi és Holdasszony.

Az alvók és a felébredők

- 1 Nógrádi Csilla: Álom és önismeret. Bp., 2014, 119. o.
- 2 Moss, Robert: Tudatos álmodás. Bp., 2002, 164. o.
- 3 Milosz, Czeslaw: Az Ulro országa. Bp., 2001, 179. o.
- 4 Monroe, Robert: Testen kívüli élmények. Bp., 1993.
- 5 Avalon, Arthur: A kígyóerő. Bp., 2014, 36. o.
- 6 Avalon, Arthur: i. m. 158. o.
- 7 Avalon, Arthur: i. m. 158. o.
- 8 Tibeti tanítók titkos tanításai. Bp., 1994, 116. o.
- 9 Evola, Julius: A szexus metafizikája. Bp., 2000, 141–142. o.

A Lélek természetéről 1.: a nyugalom

- 1 Byrd, Richard: Egyedül. Bp., 1968, 142. o.
- 2 Dürckheim, K.: A nyugalom japán kultusza. Szenszár, 2000, 15. o.
- 3 Csermely Péter: A rejtett hálózatok ereje. Bp., 2005, 79. o.
- 4 Carlson, R. – Bailey, J.: A nyugodt élet titka. Bp., 2003, 32. o.

5 I. m. 46. o.

A Lélek természetéről 2.: az érzés

- 1 A francia felvilágosodás morálfilozófiája. Bp., 1975, 725. o.
- 2 I. m. 727. o.
- 3 I. m. 728. o.
- 4 I. m. 731. o.
- 5 I. m. 731. o.
- 6 I. m. 732. o.
- 7 Füzetek. (Az érzés) Bp., 1997, 50. o.
- 8 I. m. 26–27. o.

A gyermeki (vagy igazi) Énről

- 1 Hermész Triszmegisztosz összegyűjtött tanításai. Farkas L. 2001, 183–184. o.
- 2 Chopich, Erika J. – Paul, Margaret: A gyógyító gyermeki én. Bp., 2001, 49–50. o.
- 3 Maslow, Abraham: A lét pszichológiája felé. Bp., 2003, 186. o.
- 4 Maslow, Abraham: I. m. 184. o.

Hogy veszíti el az ember az igazi Énjét?

- 1 Chopich, Erika J. – Paul, Margaret: A gyógyító gyermeki én. Bp., 2001, 55. o.
- 2 Chopich–Paul: I. m. 54. o.
- 3 Chopich–Paul: I. m. 54. o.
- 4 Lásd pl. Alice Miller: Kezdetben volt a nevelés. Bp., 2014.
- 5 Alice Miller: I. m. 57. o.
- 6 Ferenczi Sándor: Klinikai napló 1932. Bp., 1996.
- 7 Ferenczi Sándor: I. m. 100–101. o.
- 8 De Wailly, Philippe: Az állatok hatodik érzéke. Bp., 2002.
- 9 Becker, M. – Morton, D.: Az állatok gyógyító ereje. Gold Book, é. n.
- 10 Ferenczi Sándor: I. m. 158. o.
- 11 Ferenczi Sándor: I. m. 101. o.

A külső és a belső, az én és a külvilág egyesítésének gyakorlata

- 1 Wilde, Stuart: Hatodik érzék. Bp., 2004, 75. o.
- 2 Wilde, Stuart: I. m. 76. o.
- 3 Török-Szabó Balázs: A teoretika. Bp., 2017, 341. o.

Az igazi Én felébredése: a megvilágosodott ember

- 1 Határok nélkül. Bp., 2000, 161. o.
- 2 Rohr, Richard: Halhatatlan gyémánt, Bp., 168. o.
- 3 Beckwith, M. B.: Spirituális felszabadulás. Bp., 2010, 33–48. o.
- 4 Adyashanti: Világod vége. Bp., 2013, 148. o.
- 5 Adyashanti: I. m. 17. o.
- 6 I. m. 24. o.
- 7 Wilde, Stuart: Halhatatlan énünk. Bp., 2004, 44. o.
- 8 A valódi Én hatalma. Bp., 2007, 134–135. o.

A sötét kor vége és az új Aranykor kezdete

- 1 Galaktika 50. (1983)
- 2 Hermész Triszmegisztosz összegyűjtött tanításai. Farkas L., 2001, 73–74. o.
- 3 Evola, Julius: Lázadás a modern világ ellen. Bp.–Nyíregyháza, 1997, 451–452. o.

- 4 Evola, Julius: I. m. 452–453. o.
- 5 Evola, Julius: I. m. 453. o.

Visszatérés az Édenbe

- 1 Csodás evangéliumok. Bp., 1996, 167. o., 61. jegyzet.
- 2 Király Jenő: A film szimbolikája. II/1. 398–399. o.
- 3 Idézi: Csejtei Dezső: A spanyol egzisztencializmus története. Bp., 1986, 70. o.
- 4 Végh Attila: A görög dráma esszészótára. Bp., 2017, 35. o.
- 4a Lásd: Varga Csaba: Istenemberré válás. (Bp., 2016) és Boulad, Henri: Teózis (Bp., 2009) c. műveit.
- 5 Végh Attila: I. m. 10., 147–149. o.
- 6 Eliade, Mircea: Mítoszok, álmok és misztériumok. Bp., 2006, 91. o.
- 7 Plotinos: A szépről és a jóról. Farkas L., 1998, 112. o.
- 8 Bíró Lajos: Szerelem: Isten. Debrecen, 2010.
- 9 McDannell, C. – Lang, Bernhard: A Menny története. Xéni-Art, é. n., 268. o.
- 10 Pressing Lajos: Az élet vize. Pilis - Print, 2011, 43. o.
- 11 Süle Ferenc: Téboly, terápia, spiritualitás. Bp., 2015, 92–93. o.
- 12 Dürr, Hans Peter: Szeretet a kozmosz ősforrása. Bp., 2013. o.
- 13 Kirk, G. S. – Raven, J. E., Schofield, M.: A preszókratikus filozófusok. Bp., 2002, 457. o.
- 14 Christen, Johanna: Fényből szőtt szerelem II. köt., Szombathely, é. n., 306. o.
- 15 Lasch, Christopher: Az önimádat társadalma. Bp., 1996.
- 16 Kéry László: A sötét láng prófétája. Bp., 1978, 335. o.
- 17 Vö.: Néprajzi Lexikon 5. köt. Bp., 1982.: Tudatosság és ösztönösség.
- 18 Kübler-Ross, Elisabeth: Életleckék. Bp., 2002, 147. o.
- 19 Vö.: Hamvas Béla: Scientia Sacra. Bp., 1988, 255. o.